

ANY III

NÚM. 107

BARCELONA 12 SEPTEMBRE 1890

Sotia Alcega

CRÒNICA

HÀ molta gràcia la lectura dels periòdichs conservadors. Mentre l'opinió pública diu que 'l senyor Cánovas es objecte de manifestacions de desagrado per tot hont va, ells trasgiversanths, esplican als *candidos* que 'l seu quefa te tantas y quantas simpatias y que reb... grans manifestacions de aprecio.

Aixó de sofisticar fins lo que pot veurers á la llúm del sol, demostra l' *enragé* amor propi y l' orgull de los *amasaores* com diu la *Gloriosa en Pan de flor*. Pero, verdaderament no está prou be.

Que un negui alguna falta ó un vici que ell sol sab, *santo y bueno*, perque al fi está en lo seu dret, y se 'l pot creure ó no; pero, negar lo palpable, lo real, lo que no pot negarse, francament, per mi es fe 'l tonto.

Aquesta gent, de petita devía quedar-se sense ávia, perque te tant afany de alabarse á si mateixa que no repara en *barras*, y alsa, agafa 'l cordill de la campana y la maneta del bombo y entre repichs y cops, pretén aixordar al que no está al *tanto* de la qüestió.

Con su pan se lo coma.

* *

¡Quin déspit senten los amichs de la situació de avuy! Figurintse que perque veuen la campanya que está fent l' *estadant* anterior y las simpatias que té entre 'ls inquilinos de la casa d' Espanya, tractan d' ofuscarlo, y *costi 'l que costi* (paraulas d' ells,) volen prepararli una *silba*.

Si estigués escrit ab *V* pensaría que li preparan una poesia ab aquest metro.

Pero no senyors, será una pitada, una xiulada, per déspit.

¡Oh noblesa d' opinións!,

* *

Lo poble portugués está que trina. Lo seu Govern vol entregar-lo, per medi d' un tractat, á l' Inglaterra, y 'l poble que ab aixó veu la ruina de la Nació lusitana, protesta y está disposat á empunyar las armas contra 'l mateix Govern.—Si lo Rey y 'l Ministeri volen entregarnos á Inglaterra, diuen los portugueses, hi haurá revolució.—

Realment la situació de aquell pais es tiranta com una corda del violí d' en Girona,... ¡ay si 's trenca!

* *

Y are que parlo d' en Girona. ¿Com queda lo de la Catedral? ¿S' arreglará l' assumpto?

Mirin, que á dir la vritat, aquella fatxada sembla la d' un edifici de romanso.

Los estrangers, sobretot, la deuen trovar *magnífica*, digna d' una ciutat com aquesta, que te fama pel seu bon gust artistich, y própia per acreditar á un Girona.

* *

¡30.000 duros s' han invertit en las festas y regalos ab motiu de la botadura del creuher *María Teresa*!

Vaja, que 'm perdonin los derrotadors d' aquestos diners, que sols s' han aprofitat en galas que podian suprimirse, perque ab menos fanfarronadas y mes caritats s' hauria pogut botar lo creuher, pero, avuy per desgràcia, no 's te en compte la situació de la classe pobre, que podriam dirne, y las classes *pidientes* inverteixen sos capitals ab *llassets*, *floretas*, *bouquets* y altres *menudencias*, ab quins productes s' axugarian las llágrimas de molts families, y allavors si que benehirian desde 'l fons de l' ànima la bona martxa del creuher en las carenas espumosas de la mar inmensa.

DOCTOR GERONI.

AL NÓCH DE 'N COLS

Cupó rublert de rústiga bellesa
que l' esperit atrau y al cor con mou,
llenguatje estrany jo escolto entre la fressa
que fa al mourer lo vent ta rama espessa
que com manto 'l rocám tupís enclou.

Jo veig baixar de lo alt de tas cingleras,
titáns ciclópeos que miran abocáts,
d' éuras negrosas las llargas cabelleras
que baixan cargolantse joganeras
com reptils per los cayres arrapats.

Y los róchs carcomits de freda lava,
despullas de geológica fornal,
van gitant día y nit ab forsa brava,
la *Déu* que dins de l' àntre hont era esclava,
's torna paradíssich rieral.

Y entre flors va portant sas ayguas puras
enjoyantne florestas y prats bells;
dibuixant en las bíblicas planuras,
paissatjes de fantásticas figuras
boy lligant lo *bassalto* ab fréts anells.

¡Quant imponent ets, *Nóch*, en nits de lluna
contemplante de baix del fons del riu!...
¡Com la pensa 't confón ab la *Llacuna*
Estigia, al escoltar de ta aygua bruna
lo remor que de día es tant jolíu!

¡Com apar de tos róures lo brancatje,
descollant en lo fons d' obscur celatje,
siluetas de colosos condemnats
que los brassos alsant ab fer coratje
desafian á Deu desesperats!

Y los pollánchs qu' al cel alsan sas còpas
y duplica 'l tamany lo llit del riu,
llarchs fantasmas pareixen que las bocas
del Infern han llensat ab negras hòpas
com del Dante lo númen 'ns descriu.

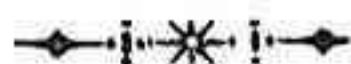
Jamay de nit me vinga á la memória
tornarte á visitar tot sol y vern;
tos murmuris llavors ne son cridória,
y si ets al llum del Sol, retall de glória,
ets de nit un paissatje del Infern!

Admet, oh, *¡Nóch!* eix cant fins qu' algun día
trovador mes expert tot fent sa vía
't trobi d' un plegat en son camí;
molt pobre es, pel que vals, la lira mía;
son precursor seré; ja es prou per mí.

Olot—Agost 1890.

PEPET DEL HORT.

Una carta

Sr. Director de LA TOMASA

MOLT SR. MEU:

CABAN de passar las festas del Tura ab una animació com molts pochs anys s' ha vist, per lo gran nombre de forasters qu' han vingut á presenciar las típicas costums d' aquesta terra privilegiada.

Hem tingut també, encara que per pocas horas, la visita del general Martínez Campos, qui va distingir públicament al conseqüent republicà senyor Deu acompanyantlo á la taula y passejantse los dos per la vila provocant la rabieta de certs elements contraris á las opinions del antic Alcalde olotí.

També hem rebut l' agradable visita del conseqüent tradicionalista senyor Oller y del nostre excelent artista y amich senyor Ross, dantnos lo sentiment de permaneixer molt poch temps en aquesta Comarca.

Las músicas han fet lo gasto y las sardanas no han parat un moment. *Lo ball plá*, lluhidíssim; y los gegants, artísticament parlant, mellors que 'ls nostres, han recorregut carrers y plassas en companyia dels típichs Caballets qu' han fet las delicias de la gent menuda.

Las funcions donadas per la Companyia Catalana, han sigut molt concorregudas; y lo concert dat en lo Cassino á benefici del Hospital ha sigut espléndit sentne l' héroe de la festa lo nin-artista Lleó Fontova que va conmourer ab son vio'í las fibras sentimentals de la lluhida y numerosa concurrència. Entre las senyoretas que váren pendrer part en lo citat concert va distingirse la senyoreta D.ª Camila Mulleras, no havent sigut possible poder sentir á la bella é intel·ligenta diva senyoreta Carrera ab sentiment de dita artista, lo que hauria dat més *reulce* si cab, á la festa.

Lo nostre amich Sr. Riera y Bertrán va tenir que regresar á aqueixa ciutat abans d' hora, aqueixat d' una repentina dolencia.

Lo Círcul tradicionalista va dar una lluhida vetllada lo dia 8 á la que va concorrer lo abans citat Sr. Oller, y en lo primer Certámen literari que va tenir lloch en aquest Teatro luxosament adornat ha guanyat la *flor natural* lo nostre amich y escelent poeta Sr. Franquesa y Gómis.

De la Companyia Catalana ja s' ha disgregat la fracció qu' ha d' actuar en lo Teatro de Romea quedant los demès fins á l' acabament de la temporada que tindrà lloch ab la funció del diumenje pròxim, emprenent lo viatge de regrés lo dia següent al dematí.

SERRALLONGA

Olot 10 Septembre de 1890.

Sr. D. Joseph M.ª Codolosa

Barcelona.

La Garriga 5 Septembre 1890.

Amich y company: Sols fá quinze dias que sóch fora y, aburrit sempre, á tot' hora m' entran ganas de torná.

Jo crech que aixó passarà á tothom, si be no 's diu; que si del foch ó caliu de ciutat fugen molts ases, (1) no fan més que aná á las brasas anant á fora á l' estiu.

May en rés comoditat, sempre en tot inconvenients, trovan en tots los moments los que venen de ciutat.

Si no fós la vanitat, la moda, 'l luxu ó 'l que siga, ¿qué voléu, amich, que us diga... Me sembla, avuy com avuy... ¡Pobras Caldas de Montbuy, Torelló, Tona y Garriga!

Aquí fóra, al *pich* del sol, pica més que á Barcelona: no veuréu ni una persona (¿com no 's pot!...) á doná 'l vol.

Héu d' estar sent lo mussol per matar la *melangia* ficat á la barberia ó bé á ca 'l apotecari, llegint qualsevol diari mentres s' acosta mitj-dia.

Havent dinat, al café: aygua fresca y café ab tassa: l' aygua es bona, casi massa; pero 'l café no val ré.

Ab lo ventre d' aygua plé juguém al billar á solas... y trovém trossos de bolas, lo billar desnivellat, lo panyo un xich foradat y molts tacos sense solas.

Fins á las 6, una estona, no podém aná á da 'l vol: á casa, á posta de sol; y á las 9 cap á la *nona*.

Aquesta es la vida bona del que *veraniego* s' diu; d' aquesta manera 's viu aquí fora, Codolosa: La vida més fastigosa per mí es la vida d' estiu.

Si no hi tinguéis 'ls de casa... ¿que hauria jo de vení!... Si 'l que 's mou, ho torno á dí, s' acredita de molt ase.

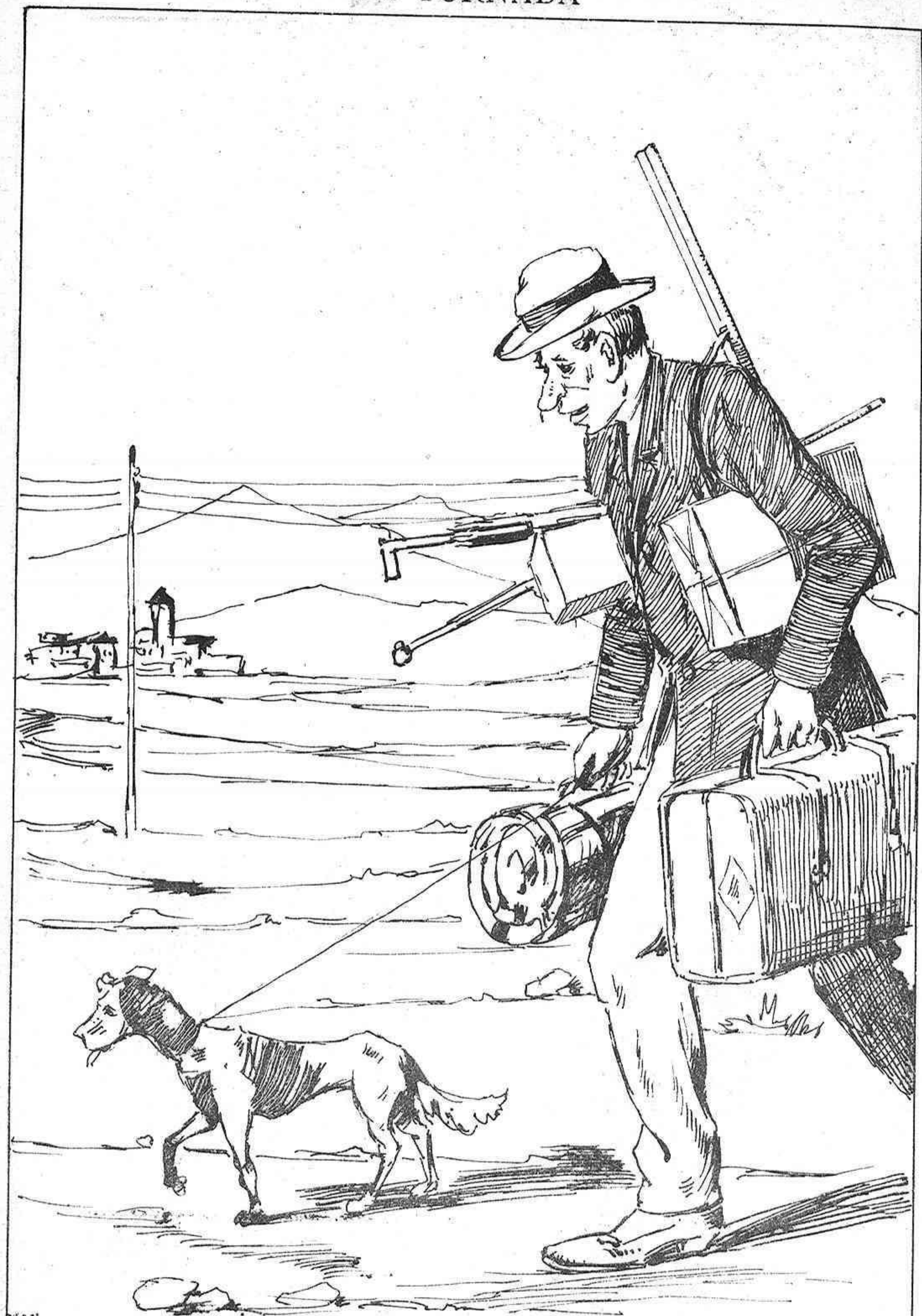
Puig ¿quí 'us *empeta la basa* als que á ciutat 'us quedéu? ¿Ahont, pregunto, trovaréu d' aquí baix la marinada rica, fresca y regalada? ¿Y lo demés?... ¡¡¡No 'us moguéu!!!

Vostre amich.

PEPET DEL CARRIL.

(1) Jo no m' hi conto.

LA TOMASA
DE TORNADA

Dos mesos ha estat á fora
y are torna aquí cansat,
perque diu que ha conquistat
una sobèrbia pastora
que pasturava un remat.

QUATRE PUNTALS

*Pique, Carreau, Cœur y Trèfle
d' un joch de cartas gabatx,
son los quatre punts d' apoyo*

*del noble San Sebastian,
apart d' altres mil cosetas
que per forsa hem de callar.*

"¡SE TRASPASA!"

Se traspasa! "... Quan hi penso, sento un cruximent d' ossos que talment sembla que acabi de passar lo *dengue*.

Si, senyors; tinch un trist recort d' aquestas paraulas... es dir, no de las paraulas, de sas conseqüencias.

Acabava d' arribar del poble, y com que per mí era totalment desconeguda la ciutat, arribo á la estació y surto carregat ab las alforjas á coll y un mocador plé de roba penjat al cap d' un bastó.

No vareig volguer llogar cap camálich; no per falta de diners, no, sino perque quan vaig sortir de casa, la dona va dirme: —Mira noy; no 't fihis de ningú, que á Barcelona corren molts *mossegas*;— y com que no vareig veure cap mosso desdentat, vaig emprendre passeig amunt fins sortir á la Plassa de Palacio.

Com un home no hi está fet á viatjar en carril, me trovava marejat y bastant cruxit; per lo tant, lo que convenia era trovar ahont posar, y á tal efecte vaig acostarme á un *espanta mossegas* que estava encantat mirant com feya jochs de mans un *arrenca caixaí franchuti* enfilat demunt d' una taula, á fi y efecte de preguntarli ahont hi havia un hostel que ho fessin be y barato.

En un llenguatge bastant enrevessat va dar-me á compendre que detrás d' unas casas de la plassa n' hi trovaria vários.

Me poso en camí en direcció al punt designat, quan veig en una botiga un lletrero en un aparador que deya: *Se traspasa*.

—Calla, vareig pensar jo; t' estalviarás caminar tant y per no dar tanta volta creyentme que alló volia dir que 's passava á la part del darrera, me 'n entro cap dins ficantme en lo interior en busca de la porta de sortida.

Un xiscl de femella 'm va deturar la marxa; y al xiscl van seguir veus de ¡lladres!... ¡lladres!...

Jo sense sapigué que fer, ni á que venian aquells crits tant desesperats, surto de la botiga, ahont ja s' hi havia abocat tota la gent dels voltants, y apreto á córrer seguit d' aquella massa humana que ab tota la forsa de 'ls seus pulmóns cridava: —¡Agafeulo!... ¡Agafeu'o'... ¡aquest!...

Jo perdía 'l cap á corre; 'ls gossos 'm bordavan, y fins n' hi va haver un qu' es va pendrer la llibertat de acariciarme las pantorrillas; jo redoblava las mevas forsas, sense mirar per ahont passava, atropellant quantas cristuras trovava al pas. Al tombar una cantonada, topo ab un senyoret que montava una *bicicleta*; los balcóns dels carrers per hont passava s' omplian de gent que fentme servir de *blanco*, s' ensajavan tirantme testos, tronxos y altres objectes, no menos ofensius á la meva personalitat.

Ja estava á punt d' entregarme á aquell aix. m de desenfrenats cafres, quan me veig un guardia municipal que sabre en má 's disposava á donarme una carga ó tal volta una descarga.

Com per encant, tota la gent va enrotllarme y sense més ni més varen rompre en crits de: —¡Mateulo!... ¡Mateulo!... Lo guardia no podia aplacá 'ls ánimos; tothom cridava, ningú l' escoltava, fins que van deter-

minar pendrers la justicia pel seu compte; y varen comensar á plourer algunas pedras y á continuació una tempestat de trompadas y garrotadas á sobre meu... que van tenir la ventatja de que 'm portessin al Hospital sense pendrerm la moléstia de caminar.

¡May més faig cas de cap lletrero!!

R. ALONSO.

SUPLICA

ALS SÓCIS DEL CÍRCUL

DE L' «ESQUERRA DEL ENSANXE»

Vosaltres, joves simpátichs,
que aquest Círcul freqüenteu,
y ballant ó *fent comédia*
us divertiu de valent,
feume, si us plau, un obsequi,
que jo demano impacient,
per saber ab certitut
si triomfa mon anhel.

Hi ha una nena en vostre Círcul
que 'm fá viurer *malament*:
es aquella dels ulls blaus
que vosaltres coneixeu,
la qual al véurela un día
me va encisar al moment.

Diheuli ab dolsas paraulas
tant prompte com la vejeu,
que jo la vull, que per ella
sento un amor verdader,
que may hi estimat cap dona,
que ella es mon amor primer.

Tireuli tots amoretas
y festejeula en nom meu;
calmeula en son desconsol,
y si m' aymada ho consent,
doneuli grans abressadas
y feuli mil petonets.

Y després de tot aixó,
ab serietat li direu,
que 's guardi be 'ls deu mils duros,
que com á pubilla té,
puig com ja 'ls he dit abans,
sols ella (ó 'ls mils durets)
me tenen de reportar
la ditxa, lo goig inmens
que anhele, y ab vostra *ajuda*
espero que ho lograré.

GESTUS II.

EMPRESTIT

A mon benvolgut amich D. Batllori de Orovisio

Tú que 'ts un jove lluhit
que no 't faltan may dinés
que rodas tots los cafés
tant de día com de nit;
y no tens cap mal de cap,
¿podrías trèurem d' apuros
deixantme....res, uns mil duros?
lo teu amich:

EMULAP.

LOS SET PECATS CAPITALS

PECAT SETÉ Y ÚLTIM

LA LUXÚRIA

De la *Luxúria* tractar
t' he promés, lector amich,
pero ingénuament te dich
que no se com comensar.

L' assumpto es tan relliscós
que si arribo al punt final
sense caure en lo immoral,
me contaré per ditxós.

No 's toca aixís com aixís
un *pecat* tant delicat
y tinch pòr que aquest *pecat*
me reporti un compromís.

Tinch por que inconcientament
per seguir semblanta déria,
la descarnada matèria
embruti 'l meu pensament.

Sabent com sé que las mans
s' unta el qui mesura l' oli,
no t' estranyi que tremoli
en aquets crítichs instants
que obligada 's veu ma ploma
á descriure eixa passió
que torná en putrefacció,
y en famer lo cor del home. (1)

Mes cap ridícul sería
no portar á cap la empresa,
parlaré en tota franquesa,
y perdoni la poesia!

Sempre vé lo desengany (2)
quan es mortal lo dolor
per no preveure lo cor
alló que 'ns reporta 'l dany.

De débil guspíra vé
l' incendi, tornada en brasa
no solsment crema la casa
crema á son amo també.

De efectes indefinits
que á la virtut fan injúria
naix l' asquerosa *luxúria*
alentada pe 'ls sentits.

Es guspíra imperceptible
al principi que 'ns alaga
y 's torna, si no s' apaga
á temps, incendi terrible.

Incendi, que ningú doma,
incendi tant viu y gran
que 'ns abraza en un instant
com á Adameya y Sodoma. (3)

Si la historia repassém
de la pobre humanitat
victimas de aquet *pecat*
a cada pás trovarém.

En sas grapas han caygut
los mes forts y los més sabis
que á la rahó fent agravis
y ultratjant á la virtut,

Del impur foch ab la fúria
olvidant lliçons y temas
han llansat llors y diademas
á los peus de la *luxúria*.

Desde Adan hasta á Davit,
desde París á Nerón,
desde *Rodrigo* á *Scarrón* (4)
fins avuy que 'l esperit
del Progrés més llum demana
(per mes qu' es cosa molt trista)
no ha pogut cap moralista
presservá á la rassa humana
d' eix *pecat* que dú tropells
absorbint ab insisténcia,
lo flayre de l' ignocéncia,
per donar vida als burdells.

En vá hi volgut sapigué
per quin misteriós motiu,
posar no logra 'l *lasciu*
á las sevas passions fré.

En vá hi volgut inquirir
la causa primordial
d' aquest impuls tan fatal
que ningú pot refugir.

En vá la causa directa
só buscat actiu y franch;
y no se si está en la *sanch*
ó en los *nirvis* lo defecte.

Ignoro si es la atracció
de moléculas eróticas
mogudas per lleys despóticas
que afectant nostra rahó,
buscan mes fácil sortida
á impuls de lasciva déria
per dar vida á la matèria
sent matèria de la vida.

Ignoro completament
quin es la forsa indomable,
atractiva, impressionable,
que 'ns empeny continuament
fugint de tota pietat,
á ofegar en nostre pit
de la consciéncia 'l crit
fentnos esclaus d' eix *pecat*.

Sols se que 's febra incesanta
que fa bullir de mil menas
la *sanch* de las nostras venas
de una manera que espanta.

Sols se que 's forta *locura*
que dominant nostra pensa
frenéticament nos llenza
á robar tota ventura,
y á despullar tota flor
sens planye sa rica esséncia,
y á malgastar la existéncia
darrera de impur amor.

Causa de lluytas cruels,
de crims y de atrocitats,
de angoixas y malvestats,
de calumnias y recels,
de funestos desenganys,
de misérias y de dols,
fatigas y desconsols,
traidorias y paranys,
es, ha sigut y será
la *Luxúria*, ab son alé
la puresa torna en ré,
totas las ditxas desfá.

Es lepra del nostre cor,
es mortalla del esperit,
es un llach enterbolit,
es dogal que apreta fort,
es lo amor sofisticat,
es terrible malaltia
es la mort de la poesia,
es un caball desbocat,
es un afany indomable,
es un gust irresistible,
es impuls indefinible,
es passá 'l temps miserable,
es font de tota impuresa,
es butxí de la il·lusió,
es boyra de la rahó,
es lo cau de la vilesa,
es un desitj que no para,
es una hidrópica set,
es lo gust may satisfet
es del plaher l' ansia avara.

Es de Tántol lo suplici,
de Cleopatra la esperansa,
de Priamo la venjansa,
de Abelardo lo desfici,
de Troya la destrucció,
de Sardanapol la glória,
de Jesabél la memória,
de Holoferns la perdició.

Es l' astucia de Dalila,
es de Saffo lo suicidi,
es la inspiració de Ovidi,
y la ardidesa de Escila.

Es en fi la decadéncia
dels imperis, la crueltat
de los reys, divinitat
pels pobres de conveniéncia.

Es extremaunció pels vells,
del rich ociós patrimoni,
per las nenas, *lo dimoni*,
y la tassis dels doncells.

¿Qui 's por lliurar de sa fúria
quan ni la rahó la doma?
¿Pigmeo sempre será l' home
en tant visca la *luxúria*.

Puig per mes que adalarat
lluyti á tot' hora com brau
per la *llibertat*, jesclau
morirá d' aquest *Pecat*!

JOSEPH M.ª CODOLSA.

1 Fray Lluís de Granada, llibre de oració.
2 Sant Joan de la Creu, poesias.
3 Sodoma, Gomorra y Adomeya. Ciutats
cremadas pels fochs de la luxúria. Exodó.

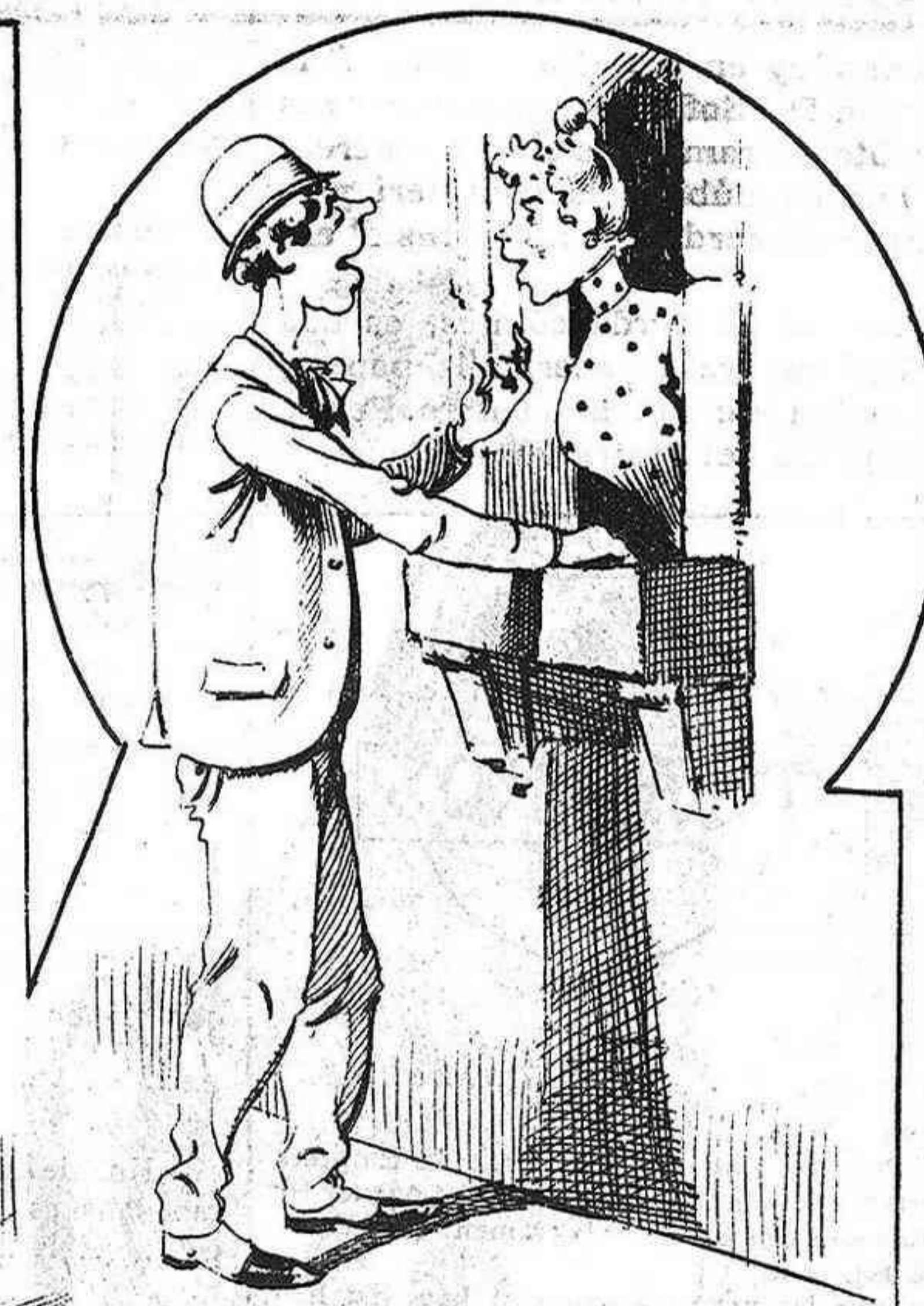
4 Poeta epigramátich de Fransa durant
lo regnat de Lluís XV. geperut y luxuriós
per exceléncia.

—L' espero al ball del Baró.
 —No faltava mes, vindré,
 avuy marxà 'l meu... senyó.
 —Donchs aixís l' esperaré
 y ballarém... —¿Per qué no?
 jo hi ballo á gust ab vosté.

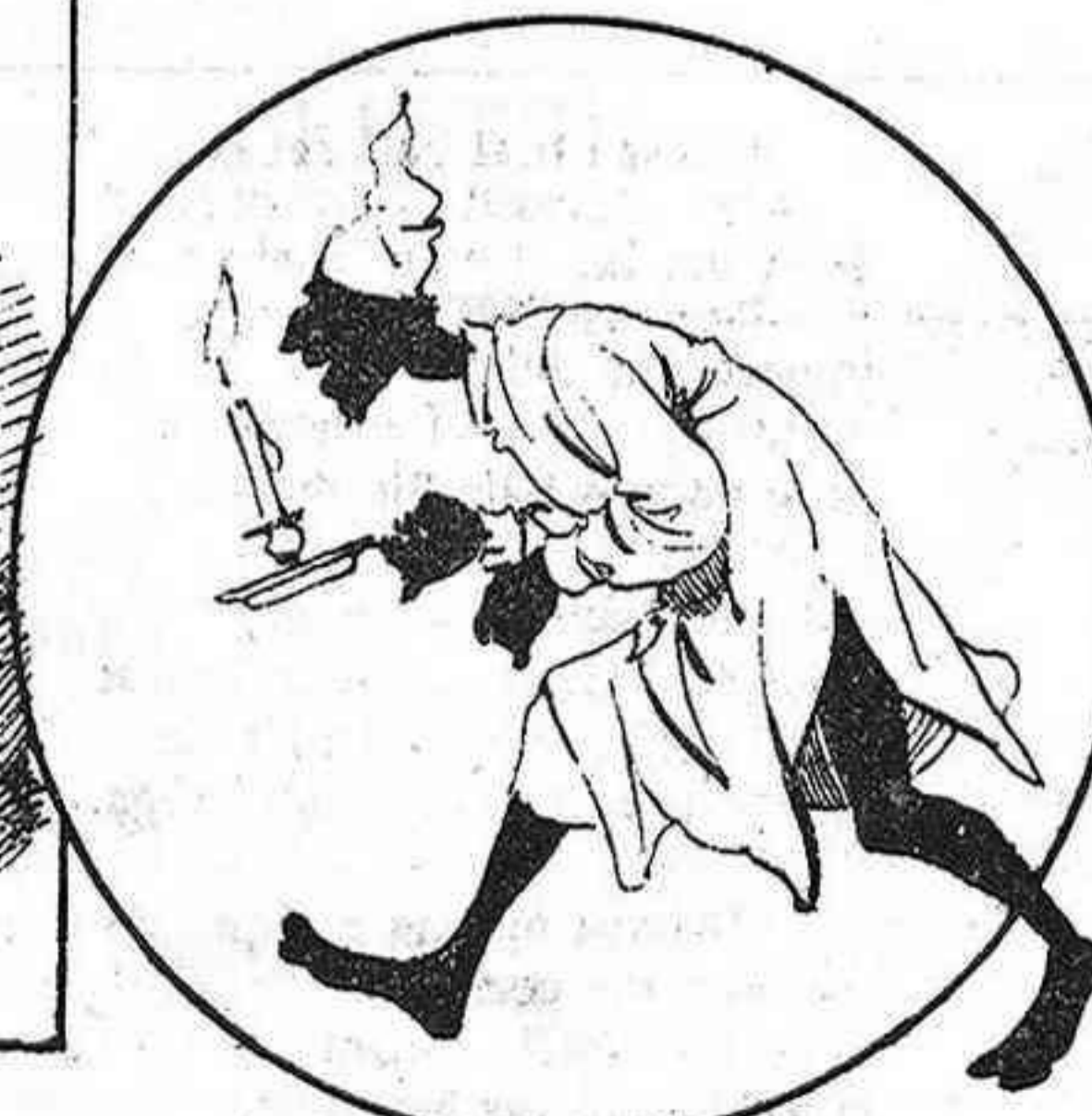
Soch de Gràcia y tinch desgràcia
 ab las noyas, es un mal;
 y tenint tal gràcia y sal
 quedo sense sal ni gràcia.

—¿M' estimas?
 —Ab passió tal
 que penso alguna vegada,
 abans de serte deslleal...
 primé caurá la fatxada
 de la nostra Catedral.

Aquet es de las ciencias lo preludi;
 jun mal pagat y trist passat d' estudi!

¡M' ha pícat, la mataré!
 vaya si la trovaré,

«La Comissió... el submarino...
 ¡vaya un nyap! ¡no m' hi amohino.

NOSTRE RETRATO

Continuhém avuy en aquesta galería, á la simpática actriu D.^{na} Sofia Alverá, que per sas elevadas qualitats dramáticas s' ha fet acreedora á que 'l nostre públich la consideri y l' agasatji sempre ab verdaderas mostrás d' entusiasme.

Sofia Alverá, en la corda cómica, es una notabilitat. Diu natural y acerta 'ls papers, que posa de relleu y cuyda ab esmero. Per xó es l' actriu mimada del nostre públich.

PRINCIPAL

A causa de la atenta *galanteria* que ha tingut la Empresa ab los setmanaris 'ns vejém impossibilitats de poguer fer revista de las funcions que ha donat la eminent actriu italiana senyora Duse.

Sabém, ab tot, que las representacions s' han vist frequentadas de escassa concurrencia á escepció de la que 's doná de *La Dama de las Camelias*.

L' Empresa, segons se 'ns diu no amohina 'ls setmanaris, creu veurer uns plens diaris, ¡quin talent! 'n sab un niu!... vaja sobran comentaris.

CATALUNYA

Dissapte passat debutá la nova companyia cómic-hírica que dirigeix lo senyor Sanchez de Castilla y de la que 'n forman part valiosos elements, contantse entre ells la reputada actriu senyora Alverá.

No hi hagué altra novetat en las obras que se representaren que lo estreno de *La Restauración*, lletra de Perez y Gonzalez, y música dels mestres Rubio y Catalá que si obtingué sols regular acullida, fou degut á la versificació que te la obreta! De lo demás ¡non raggionar di lor!

¡Pot ser los autors se creyan haber trobat la pedra filosofal de la restauració del teatro! Valent xasco s' endugueren.

Dimars tingué lloch lo debut del senyor Castilla habent escullit las obras ja conegudas *Por un inglés* y *Artistas para la Habana* que en son desempenyo obtingué una ovació per lo sabor cómic de bona lley y gens caricaturesch que sabé impregnar á los personatjes. Molt notablement l' acompanyá la senyora Alverá.

Sabém que la Empresa está gestionant l' ajust d' algun artista de reputada categoria, á fi y efecte d' omplir algun buyt que s' observa en lo conjunt.

TÍVOLI

Regular exit obtingué la revista ¡Pan de flor! degut á que las alusions polítiques *mal lita ya la gracia* que fan al públich. Los aplausos foren tot lo lacónichs possible.

Segueix representantse *El chaleco blanco* ab exit, si bé are

ja fan la *brometa* los actors en lloch del públich.

Dimars s' anunciá *El año pasado por agua* la setmana entrant ne parlarém.

Se prepara lo benefici del senyor Moron ab una escullida funció. Are no ho fassin corre. Es un secret que al seu degut dia ja 's divulgará.

CIRCO EQUESTRE

Apesar de los brillants resultats qu' está donant á la Empresa, la tant aplaudida pantomima, *Mazzeppa*, per dissapte próxim s' anunciá l' estreno de la que porta per titol: *Don Juan de Serrallonga* que com es sabut en lo senyor Alegria, será presentada ab loluxo y propietat que requereix son argument y permet las condicions del local, per lo que no es dificil aventurar un brillant éxit.

UN CÓMICH RETIRAT.

Máximas sobre l' amor

—L' amor es una especie de trampa per fer caure 'ls homes mes imprevisors dins la gran *ratera matrimonial*.
(Un realista).

—L' amor es la base fundamental ahont descansa l' edifici de las generacions presents y venideras.
(Un filósofo).

—L' amor de las donas es una cosa imaginária. Lo que diuhen que senten en el cor es un negoci... *comercial*.
(Un escéptich).

—Una de las cosas en que troban bons resultats los capellans, es que l' amor se veigi ab un estat progressiu, perque aixis cada dia cobran lo jornal.
(Una majordona).

—L' amor es la vida y salvació de las llevadoras.
(Una *idem*.)

—L' amor y 'ls dinés son lo *factotum* del sigle XIX. Sigle dels *tarugos*, del progrés y dels *bifteacks* ab patatas.
(Un pensadó.)

—Si las donas no existissin, hi hauria necessitat d' inventarlas.

J. CASANOVA V.

RETALLS

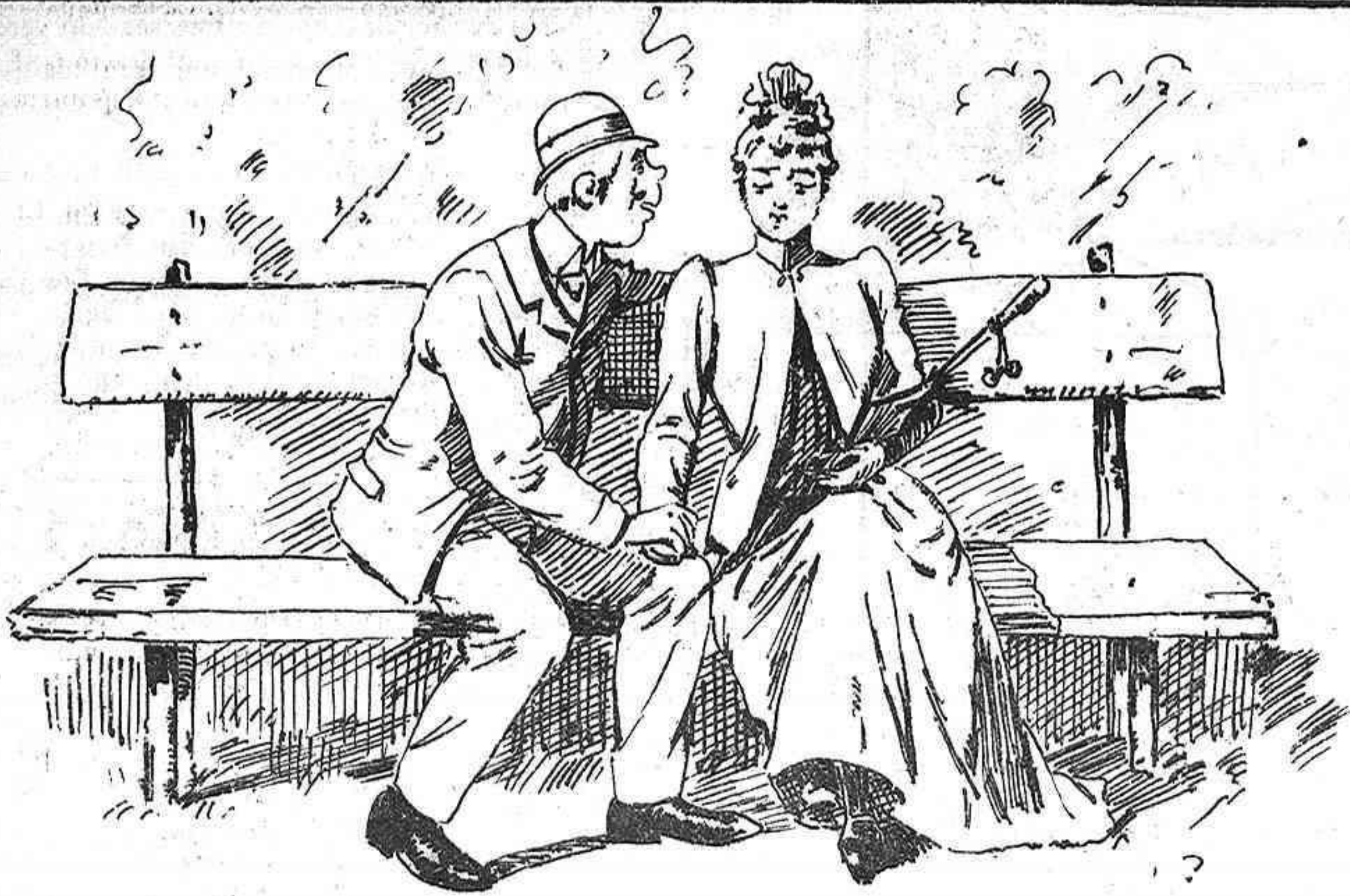
Vida de la meva vida,
mestresseta del cor meu,
de tot lo que per tú sento
¡que poch sab dirtho ma veu!

L' adulació es un palau
hont hi disputa 'l que hi entra;
mes las portas son tan baixas
que 'l que hi passa s' arrossega.

L' instant mateix en que vulguis
burlarte del contrafet
atúrat un poch y mira
si tú mateix vas ben dret.

JOSEPH MARTÍ FOLGUERA.

LA TOMASA
UNA SORPRESA

Sols, al Parque deliciós,
viatjan per l' infinit.....

Pero ¡pafl surt lo marit
y esguerra 'l marro á tots dos.

No sé perque l' han pegada en que
la fatxada de la Catedral no está bé.
Ho estigués tant la de casa...
Jo ja ho sé que hi ha faltat.
Un téch de dos cents cuberts ab bis-
cuit glacé y champagne de la viuda.

¡Hóstia!

Nos suplica lo jove actor D. Ricardo Esteve que fem constar que no es vritat que estiga contractat per lo senyor Salla ni per cap altre senyor.

Dit actor està, còmicament parlant: Per mereixer.

Sembla que «Lo Crit d' Espanya» s' ha sulfurat perque várem tractar als polítichs de pasteleros.

Pero, senyors del Crit...vostés saben de llegir y debian veurer ab las salvetats que va ser fet aquest calificatiu. Várem parlar en tésis general, descartant als polítichs conseqüents que, per desgràcia, son los menos desde que la conseqüència es virtut, con afirma lo periodich carlista.

Lo que mira per un igual á tots los partits y los mideix ab lo mateix metro, com fa LA TOMASA, no pot ser pastelero, pus per pastelero compreném nosaltres al apóstol de qualsevol doctrina política seguida ab lo sol intent de medrar y d' aquestos n' hi ha tants que los mes clars se tocan.

Al publicar lo retrato del Sr. Deu no várem dar cap móstra de ser partidaris dels pasteleros de la Llibertat, pus casualment aquest senyor ha donat probas de conseqüència política que li han costat la seva fortuna.

Qué hi ha carlistas conseqüents y dignes? qui ho dupta? alguns ne concixém nosaltres que posseheixen en alt grau aquestas qualitats.!

Vostés diuhen que ahont es la pasteleria, si en lo Sr. Deu ó en LA TOMASA? Sembla que deixem ben demostrat que en cap de las dos parts.

En lo que han estat inoportuns los Srs. del Crit, es en involucrar ó particularisar l' assumpto treyent á colació lo nom del nostre Director Sr. Ferrer y Codina.

La polémica, si tal nom pot darshi, era entre los setmanaris, no entre sos directors.

Lo que si anyadirém com á nota bene que al dir que no som polítichs no vol dir que no tinguém un ideal; lo tenim, y aquest es: *La República Federal Espanyola!*

Pero fém com Diógenes:

Busquém un home

Ó mes ben dit: ¡homes!.

Se 'ns notifica que la Societat titolada: *El Progreso de obreros del ramo de Lampisteria, Latoneria y Hojalateria de Barcelona y sus contornos* ha quedat constituïda legalment, habentse instalat en lo carrer Aurora, n.º 12, pral.

Lo Jurat pel primer Certámen literari que celebrarà *La Associació literaria* d' aquesta ciutat, lo próxim diumenge en lo Palau de Ciencias, ha emitit lo següent veredict: Flor natural.—N.º 46—Lo llibre d' oracions, L: '.

1.º Accésit.—N.º 26—¡Amor! L: ¡Si 'n murmura de cançons!

2.º » —N.º 36—Per festa major. L: ¡Fa un any!

Prémi 2.º —N.º 49—El último español. L: Literatura del porvenir.

Accésit. —N.º 45— El bandolerismo en Andalucía.

Prémi 3.º —No s' adjudica.

1.º Accésit.—N.º 34—Entre el amor y el deber.

2.º » —N.º 50—¡La Grossa! L: Desgraciado en el juego etc.

Prémi 4.º —No s' adjudica.

Accésit. —N.º 31—Les gestes del Comte Nyigo. L: ¡Nyigo! ¡Nyigo! etc.

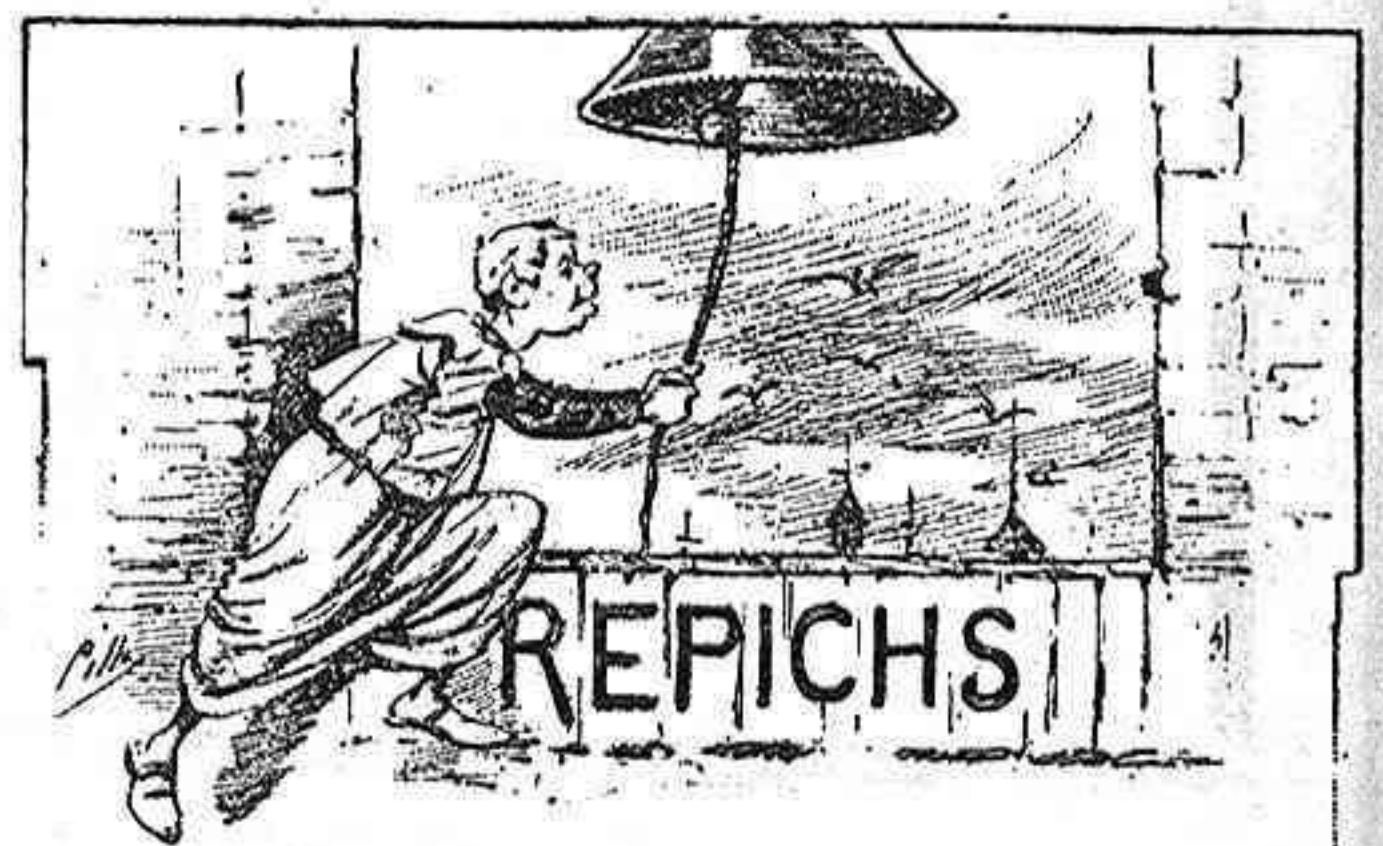
Prémi 5.º —No s' adjudica.

Accésit. —N.º 40—El sueño. L: El sueño es vida.

Prémi 6.º —N.º 42—Dolora. L: (¡.....!)

En lo número passat, que per cert no 'n queda ni un apesar del considerable augment de tiratge, deixarem escapar involuntariament alguna errada, que suposém que 'l bon criteri del llegidor devía subsanar.

Com que per fer un número com aquell, es precis recorrer á diferents llóchs per indagar y escoltar opinions diferents, ha resultat que 'ls noms del dos senyors, un d' ells constructor del Ictíneo, que publicarem en la plana central, estavan un xich trasformat. Posarem Joseph Miser y Francisco Olui, y son, Joseph Missé y Joseph Oliu.

Molts 's creuhen que l' envió de reforsos á Melilla es qu' encara hi ha algo... No senyor; lo Duch ho va deixar arreglat; sols que l' esquadro, lo regiment y lo batalló que s' hi envia, es perque los moros végin lo qu' hauriam fet si no haguessin sigut bons minyons.

Lo carrer del Conde del Asalto haurá quedat mal empedrat, pero consti que podia quedar pitjor.

¡Que no 's podria dar al Empressari de las obras, la creu destinada á Peral?

Y aixó que 'n Maciá y Bonaplata crech qu' inspeccionava las obras...

Y qu' es ingenyer...

¡Y que sab ingenyarse!

Diu que la bandera del crucero *Infanta Maria Teresa* s' ha fabricat á Inglaterra.

Ja tindré un barco de guerra espanyol ab *Bandera Inglesa*.

Y que ningú ho desfá.

D' Espanya ja no se 'n hauria de dir Espanya, si no á ca 'l Tio Nel-lo.

¡Mira que 'n fém de bunyols!...

Secció Funerària

Don Entussiasme Peral

HA MORT D'UNA ENTERITIS-PRECIPIITATIS

Los funerals tindran lloch en lo Submarí, *cantantse* l'oració fúnebre escrita exprofés.
PLANXA MADRILENYA.

Ha deixat d'existir á efecte d'una grave *malaltia governativa*, lo ciudadá conegut per

LO NINOT

L'acompanyament fúnebre sortirà de LAS CORTS.

No s'admetrà cap acompanyant sens que vagi provist d'una viga, y las acompanyantas han d'anar ab mantellinas. Se suplica lo porró.

ANÚNCIS

Comestibles y bebestibles ab falta de pés; s' trovan en las tendas multadas.

Per informes y direccions á Banyolas.

Fanalets pera passar túnels en lo Ferro-carril de Fransa. Molt convenients pels que viatjan ab fillas que tingan relacions y en companyia dels promesos.

Avis á tots los llauners.

Registre civil nacional

Noticia de morts y nascuts en lo passat trimestre:

MORTS

Lo sufragi, Lo cens, La vergonya electoral, La Revista "España" á Paris, Londres, Portugal y América, Lo Busilis.

NASCUTS

Regidors d'escotilló, 5,000 Conservadors, Dret de cuixa industrial.

GASTAMENTS

La fatxada d'una Catedral, Un submarí.

Anirà lo de R. Cò Borrell, Lluís Millà, J. T. y R. J. Planàs, F. Garcia A., Pixa-Tintès, J. Iglesias G., V. Sendra, J. Casas R. (Sabadell.)

Alguna coseta de Serapi Pi, Tres sabís, Eudalt Sala, J. Pujadas, Ramentel y Cia (Masnou), R. Bruna, Manelet de las Trompetas (Tarrassa), C. Torrens.

Martinet: A mes de ser molt llarch es insustancial.--J. Vallmadella: Aquesta vegada no ha estat prou felís.--J. Estrada de S. Ns ha agradat molt.--Gubern de la Geltrú: Minyó, això no es de vosté. Queda despatxat.--Lo versaire (Monistrol de Montserrat) No'l podem servir.

Quedan infinitat de cartas per contestar que ho farem la setmana entrant.

—Ola don Pepe, ¿qué tal?
 —Home, estich per moure un bol...
 pues no ha vist... aquet Peral
 que pretén pujar tant alt
 com va pujá en Monturiol?

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Una vocal n^a es la primera,
 nota musical segona,
 condiment invers-tercera
 y lo tot part de persona.

M. EMULAP.

II.

Article neutre primera
 y musical la segona;
 ara compon ma Total
 y'veurás que 's nom de dona.

J. TROMPETA

TRENCA - CAPS

RITA DELL

Olesa.

Combinar ab aquestas lletres lo títol
 d'una aplaudida pessa catalana.

SACAS

GEROGLIFICH

x
 PR II
 LO LO
 PRIE
 R S

P. ALAS.

ROMBO

Sustituhir aquets punts ab lletres, de
 manera que llegits horisontal y verti-
 calment donguin: 1.ª ratlla: Consonant;
 2.ª: Edifici religiós; 3.ª: En las cartas;
 4.ª: Nació Europea; 5.ª: Comestible;
 6.ª: Animal; y 7.ª: Vocal.

UN IBÉRICH MANRESÀ.

LOGOGRIFO NUMERICH

1	2	3	4	5	6	7	8	9	—Nom de dona.
9	1	5	8	5	6	7	9	— » »	
6	9	3	9	8	7	9	— » »		
1	2	1	7	3	0	— » »			
7	4	2	6	2	— » »				
8	5	8	9	— » »					
1	7	9	— » »						

4 2 —Nota musical.

1 —Consonant.

LORIS MELIKOFF.

BARRINAMENT

Formar ab dos articles lo nom d'
 una dona.

GIL DE LA TRAMPA.

SOLUCIONS

A 10 INSERTAT EN LO NÚMERO 105.

Xarada. —A-ve-lla-na.

Aritmografia. —Berlina.

Combinació doble. —pe D ra
 vi O la
 pi N ta
 be A ta
 mo S ca

Logogrifo numérich. —Linares

Geroglifich. —Calorse partit per dos es
 igual a set.

Trenca caps. —Pernambuco.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas.

Cuba y Puerto Rico id. 2 "

Extranger id. 2'50 "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
 girse á la Administració y Redacció del
 periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5.
 LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña.